

SOTSIAALMINISTEERIUM

Uus algus vaimse tervise poliitikas

Vaimse tervise osakond: tänased sammud ja tulevikusuunad

Anniki Lai

Vaimse tervise osakonna juhataja, Sotsiaalministeerium

20.mail Esna mõisas

Täna sed teemad

- 1 Poliitikakujunduse raamistik
- 2 Vaimse tervise juhtimine
- 3 Esmased sammud ja tulevikusuunad
- 4 Ukraina

Alusdokumendid

- Vaimse tervise roheline raamat (2021, VV heakskiit)
- Eksperdiarvamus „Kroonviiruse epideemia psühhosotsiaalsete tagajärgedega toimetulek“ (2021)
- Vaimse tervise strateegia (2016, VATEK)
- Kontseptsioon „Integreeritud teenused laste vaimse tervise toetamiseks: ennetus, varajane märkamine ja õigeaegne abi“ (2015, SOM)

Muud suunadokumendid

- WHO Comprehensive mental health action plan 2013-2030
- Eesti 2035
- Rahvastiku Tervise Arengukava 2020-2030
- Heaolu arengukava 2023-2030
- IASC Guidelines „Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings“ (2007)

Põhimõtted

- „Do no harm“
- Vaimne tervis igas poliitikas
- Elukaarepõhine lähenemine

Juhtimine ja koostöö

- Vaimse tervise osakond loodi 01.01.2022 – 9 töötajat
- SOM tervisevaldkonnas
- Vaimse tervise teema poliitiliselt sotsiaalkaitseministri portfellis, kuid praktikas ka tervise-ja tööministri.
- Riigikogu vaimse tervise tugirühm
- Strateegilised partnerid HMN toetusest:
 - Eesti Vaimse Tervise ja Heaolu Koalitsioon
 - Peaasjad MTÜ
 - Hasartmängusõitlaste Nõustamiskeskus
- Koostööpartnerid vaimse tervise valdkonnas
- Muu partnerlus (nt Accelerate Estonia missioonid, erasektor)
- 2021-2022 lisaressursid vaimsele tervisele

Esmased sammud

- Vaimse tervise tegevuskava (2022)
- RVTU valmimine (2022 juuni)
- Muudatused psühholoogilise ravi korralduses (2022)
- Madalama intensiivsusega vaimse tervise teenuste arendusprojekt
- Psühholoogide kutseaasta rahastamine ja edasiarendus
- KOV vaimse tervise teenustoetus ja kogukonnapsühholoogi palgatoetus
- KOV võimendamise tegevused (võrgustikuseminarid, MhGap)
- Palliatiivravis vaimse tervise abi osutamise mudel
- Hingehoiuteenus hoolekandeesutustes
- Laste vaimse tervise uuring (2024)
- Suitsiidiennetuse tegevuskava (2024)

Mõned tulevikusuunad

- Rahvastiku vaimse tervise seiresüsteem
- Liikumine tegevuste kavandamisel ennetuse ja varasema sekkumise suunas
- Teenuste arendamine kogukonnatasandi ja madalama intensiivsusega teenuste suunas
- Vaimse tervise tööjõu tõhusam rakendamine (*task shifting*)
- Sekkumiste mõjuhindamine ja kvaliteediarendus

UKRAINE

SÕJAPÕGENIKE VAIMSE TERVISE JA PSÜHHOSOTSIAALSE ABI PÜRAMIID

Näited:

Kliinilised vaimse tervise teenused
(professionaalsete vaimse tervise spetsialistide poolt)

Esmane emotsionaalne või praktiline tugi individidele või peredele

Sotsiaalsete võrgustike aktiveerimine
Toetavad lapsesõbralikud kohad

Hea humanitaarpraktika tagamine:
turvalised, inimväarikust tagavad baasteenused

„IASC intervention pyramid for mental health and psychosocial support in emergencies“ Allikas: WHO; UNHCR

Tegevused

- Nõuandev Koda
- SOM/UA vaimse tervise tööühm
- SOM/SKA planeerimisgrupp
- Hingehoid sõjapõgenikele
- Välitööd laeval ja ettepanekud MHPSS osas
- www.sm.ee/et/kuidas-toetada-sojapogenikku
- Rahvusvaheline koostöö (UNHCR, MSF, WHO, IOM)
- Webinarid
- Psühholoogilise esmaabi koolitused 10-11.05
- Sõjapõgenike vaimse tervise teenuste „eri“
- Perearstide juhised

Tervitused VTO-It!

